

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben indához hordás: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 72 korona Egész évre 84 korona
 Negyedévre . . . 18 korona Negyedévre 21 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezse-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok elvételére nem vállal felelősséget. Előfizetők és hirdetőik kiadói hivatallalhoz intézendők.

Biharvármegye Nemzeti Tanácsától.

Felhívás Biharvármegye közönségéhez!

Biharvármegye Nemzeti Tanácsa és Hatóságai a törvényes kormány rendelkezései értelmében Nemzetőrséget szerveznek. Azok a sajnálatos jelenségek, amelyek eddig a megye egyes pontjain mutatkoztak, kötelességünknek tesszük, hogy a szervezés munkáját minden erővel sietessük. A már megindult szervezkedés azonban sürgősen anyagi eszközöket igényel, még pedig a megye nagy kiterjedésének arányában igen jelentékeny szükségletekkel állunk szemben. Felhívjuk tehát Biharvármegye lakosait, iparvállalatait, pénzintézeteit, gazdáit és kereskedőit, siessenek a szervezési munkálatok akadálytalan továbbfolytathatása érdekében a szükséges anyagiakat addig is rendelkezésünkre bocsájtani, míg a kormány a költségek fedezése és folyósítása tekintetében eredményesen intézkedhet. Siessenek minél nagyobb összegű készpénz rendelkezésre bocsájtásával lehetővé tenni, hogy a folytonosan szaporodó szükséges kiadásokat fedezhessük. A pénzküldemények Biharvármegye Nemzeti Tanácsának a címére (Nagyvárad, megyeháza) intézendők. Az így rendelkezésünkre bocsájtott összegek a törvényhozás, vagy a kormány jövő intézkedései szerint fognak elszámoltatni.

Rend nélkül nyugodalmas polgári élet nem lehet; aki nem siet erőihez mérten a rendet elősegíteni, az vét a nagy idők által mindenkire rótt polgári kötelesség ellen.

Nagyvárad, 1918 november 7.

Biharvármegye Nemzeti Tanácsa. KOVÁCS MIKLÓS.

Biharvármegye közönsége nevében alispán helyett KESZTHELYI ZOLTÁN főjegyző.

Nyugodjanak meg

Valahányszor jogkiterjesztésről, vagy Ausztriától való elszakadásról, Magyarország teljes függetlenségéről volt szó, az ezer év óta korhadó rendszer fanatikusai legjobban azzal szerettek argumentálni, hogy a nép nem elég érett ahhoz, hogy egy nagyobb átalakuláson zökkenő nélkül átessen. Szerették hinni, hogy a tömegek, a paraszt, a munkás és a velük egyformán hiába verejtékező hivatalnok osztály a lelki intelligencia olyan alacsony fokán áll, amilyen mélyen ők akarták volna, hogy álljon. Azt azonban elfelejtették, hogy akit eltiltanak a fejlődéstől, a lelki és szellemi haladástól, az sokkal nagyobb mohósággal, önmagától támadt és épen a tiltottság által megsokszorozódott szomjúsággal, rendszer nélkül szivjatelei magát tudással és valami különösen egyéni intelligencia fejlődik ki benne.

Igy volt most is. Kítűnt, hogy a magyar nép van olyan érett, mint nyugat-Európa bármely nemzete. Kítűnt a forradalom csendes, méltóságteljes lefolyásából.

Soha sehol még forradalmat így nem csináltak, mint ahogy mi magya-

rok megcsináltuk a mostani forradalmunkat. Vér és pusztulás nélkül. Az, hogy egy pár részeg garázda testét golyó furta át, hogy némely faluban a naplopók, csavargók és az egész életükben gazemberek az izzó hangulatot felhasználva, kifosztottak néhány üzletet, ezek az esetek még nem adják a mi forradalmunknak azt a karaktert, amely a francia és a legutóbbi orosz forradalmat jellemezte.

Csend és nyugalom van az országban. Csendet és nyugalmat teremtett a magyar nép értelmessége. Vagy nem érett-e és nem érdemel-e meg szabadságot, minden jogot az a nép, amely el tud felejteni bosszút, évszázadokon át felgyülemlett dühöt, amely ilyen fenégesen, ilyen krisztusi módon tud megbocsátani?

Néhány jó szóval zászlóaljkat tudunk lefegyverezni, egy-két emberi intézkedéssel megyék forrongása csillapult le. Az ellopott holmik lassankint visszakerülnek a régi gazdájukhoz, mert önként adják vissza azok, akik elvakulva elrabolták.

Miért van ez így? Miért lehet a harag rémeit elsimitani azok homlokáról, miért aludt ki a szemekből a gyűlölet lángja a csendes, szeretettel ki-

ejtett szavak hallattára, miért hultak ki a kezekből a puskák, a vérre szomjazó szuronyok? Miért?

Önmagunkban találjuk meg a feleletet. Aminthogy én, vagy te, vagy ő nem mentünk volna rabolni, gyűjtögetni, mert hatott ránk a cél megértése, épen úgy alárendelték magukat ők is a cél érdekeinek. Az pedig, hogy egy nagy csoport, amely nagyságában rejlő erejének tudatában van elálljon a könnyű és gyors vagyonszerzéstől, vagy csak kis anyagi előnyök biztosításától olyan nagy fokú érettségre vall, amelyet feltétlenül el kell ismerni.

Nyugodjanak meg azok, a kik most amiatt aggódnak, hogy a plebs a féktelen indulatok rabszolgája lesz — a magyar nép öntudatosan halad egy határozott, régen kitűzött cél fele: a független Magyarország felé, ahol mindenki egyforma, mindenki testvér. Most elérte és nem kell neki sem más, sem a másé? Csak egyet szeretne még: békében élni, dolgozni és elfelejteni azt, hogy négy és fél évig járta a gólgót.

Nyugodjanak meg. Magyarország dolgozó népe megértett az önállóságra és arra is, hogy jogokat kapjon.

Németország a forradalom útján.

A németek legradikálisabb lapja a Vorwärts a kieli matróclázadás kapcsán már nyíltan a forradalmat hirdeti és követeli a dinasztia távozását.

A mozgalom kiindulási pontja pedig nem is politikai volt. A hajófürtök egy része megtagadta az engedelmességet, mire ezeket fogságba vetették. Társaik nem hagyták a dolgot annyiban, hanem a szabadonbocsátásukat követelték.

Amikor ez simán nem sikerült, a Markgraf nevű hajó legénysége a kieli főtéren nyilvános ülést tartott a fűrtök szabadonbocsátása érdekében. A tömeg a gyűlésről a fogházépülethez ment és kiszabadította a rabokat. Ettől azután már csak egy lépés hiányzott, hogy az egész Iltta fellázadjon. Amikor a tüntető matrózokra és a hozzájuk csatlakozó tömegre a katonai kirendeltség tüzelt, az öbölben állomásozó valamennyi hajó bevonta a Hohenzollern-lobogót és azonnal kitűzte a szociálisták vörös zászlóját.

Ledebour és Haase szocialista vezérek, akik nyomban Kielbe utaztak, egyelőre elsimították a lázongást. — Valószínű, hogy ha Vilmos császár végül is enged az egész birodalom egységes kívánságának és elhagyja a trónt, a kieli erőszakos jeleneteknek nem lesz folytatása. Ez esetben a kieli forradalom elszigetelt eset marad. Ha azonban Vilmos császár tovább is makacsodik, kétség telen, hogy a forradalmárok mindent elfognak követni, hogy a császárt a trónról eltávolítsák.

Mikor a munkások a munkástanács felhívására a gyárakat elhagyták, az Elba hidjánál a katonaság gépfegyverrel állta útjokat és számosat megsebesített. A tiszteknek a vállrözszeit szakították le és oldalfegyvereiket kobozták el.

*

Lehet, hogy talán ép az események hatása alatt bocsátotta ki a birodalmi kancellár a következő proklamációját:

— Wilson elnök ma válaszolt a német jegyzékre és közölte, hogy szövetségesei a 14 ponthoz, melyekben feltételeit januárban összefoglalta, a tengerek szabadságának kiételével hozzájárultak és hogy Foch tábornagy közölte a fegyverszünet feltételeit. Ezzel lehetővé tették a béke és fegyverszüneti tárgyalásokat. Hogy a további vérontásnak véget vessenek, ma megtörtént a fegyverszünet megkötése és a béketárgyalások megkezdésére hivatott német bizottság kinevezése, amely azonnal utazott Nyugatra.

A tárgyalásokat komolyan veszélyeztetni eredményes működésükben a zavargás és a fegyelmetlen viselkedés. Négy évig viselte a német nép egységben és nyugalommal a legnehezebb szenvedéseket és a háború áldozatait.

Ebben a sorsdöntő órában elengedhetlen követelmény az eddig megőrzött rendnek önkéntes, férfias erényeken alapuló fentartása, melyet minden népkormány kénytelen megkövetelni. Minden állampolgár legyen tudatában annak a felelősségnek, melyet a köte-

lességének népével szemben való teljesítésével viselni tartozik.

Miksa badeni herceg.

A fegyverszüneti tárgyalásokra kiküldött bizottság tagjai: Gründel tábornok, Erzberger államtitkár, Oberndorf gróf, Lindendorf tábornok, Wendeloff kapitány.

Legelső feladat: a hazaérkező katonák fogadása.

Megérkezett a kormánybiztos.

Tegnap Nagyváradra érkezett a hazaérkező katonák fogadtatására a kiküldött kormánybiztos: Rózsa János, aki tudósítónknak ezeket mondta:

— Gondoskodni fogunk a katonák fogadtatásáról, élelmezéséről, beszélgetünk velük s mulattatásuk is a mi gondunk lesz. Igérünk nekik földet, s adunk is annak, aki jelentkezik a póttestnél, bemegy a kaszárnyába, onnan az obsitos levelet kiveszi s hazamegy. Aki csapattestnél nem jelentkezik, elveszti minden igényjogosultságát.

A nyugvóállomáson megjelent az Ágoston Péternével élükön Papp Imréné, Buttyka Alajosné, tordai Molnár Gézáné, Bodnár Sándorné, Pallay Lajosné dr. Edelman Menyhértné, Reismann Mórné, Kis Valy, Breider Erzsé, Unger Ilona, Braun Berkes Gizi, Ripner Böske, Percel Adolf, dr. Berkovits René, dr. Katz Lipót, dr. Pelle János dr. Erdélyi Széver, dr. Fehér Adolf, Brüner százados 64 kadéttal, Péchy százados, Melkun István, Bandiss Győző kapitány, Szűcs Dezső.

A konyhában felállították az üstöket, amelyekben főzték a harcban induló katonáknak, a harcból érkező sebesülteknek, az erdélyi menekülteknek s a nyaraló osztrák gyermekeknek a gulyást és a levest. Ma újra működni kezdtek ezek az üstök. Orosz foglyok érkeztek elsőnek, azután olasz frontról katonák, akik sirtak örömben. Kaptak virágot, szíves szavakat, cigarettát, enni-valót, szeretet adományokat. Őrtek a virágnak, a kedves beszédnek, s annak, hogy hazamehetnek.

Mivel sok ember érkezik, a Nagyváradon kiszálló katonák részére a pályaudvaron a II. osztályu termet rekvirálták, ott kapnak teát, süteményt, cigarettát, szeretet adományokat.

Nem tudjuk elég nyomatékosan figyelmeztetni a tehetős polgárokat s a gazdagokat, hogy küldjenek ki enni-valót, virágot, cigarettát az állomásra a hősi katonáknak. Sok bajnak veszik ezzel elejét sok keserűséget szerelnek le.

A virágokat, amelyekből ma már olyan örömmel fogadtak a katonákat, Farján Pál, a I. sz. püspökség jószívű vezető kertésze ajánlotta fel követésreményben.

Ma délelőtt 8 tól 11 óráig, azután 5 től 8 ig érkeznek katonavonatok. Minden látanak mindenkit, aki valamit segíteni tud.

Az érkező katonák között sokan német és román nyelven nyomatott felhívásokat kapnak ki, amelyben felhívják őket, hogy segítsenek a forradalom vívmányait megőrzésére, szolgáltatassák be a fegyvereiket, s főképpen városokban, ahová visszatérnek, gondoskodjanak a rend fentartásáról, hogy a városok

tók és síhederek ne dönthessék romlásba Magyarországot. A felhívás azzal végződik, hogy amint a rend helyreáll az országban mindenki földhöz, tisztességes munkához jut.

Érdekes, hogy a röpcédulán felül ez áll: Ne igyunk szeszes italt!

Fegyvereket adnak el a katonák.

Hírek a megyéből.

Jánossy Gyula főkapitánynak tegnap jelentették, hogy a dr. Berkovits Ferenc-utca végén, a kutház mellett a vonatok gyakran megállanak, mert a szemafor tilosan áll. A katonák, akik e vonatokon érkeznek, ilyenkor eladják a pokrócokat, katonaköpenyüket és fegyvereiket is. Minden darabot 5 koronás árban.

Egy Manlicher tehát 5 korona, ami azért baj, mert a környék összes gazfickóit fel-fegyverzi ez az alkalmi vásár. A Harmathytelepen, a ligeten s a közeli szőlőhegyen rengeteg ilyen fegyvert rejtettek el, ami zavarok idején sok bajt okozhat. A főkapitány intézkedett, hogy a nemzetőrség a fegyvereket kutassa fel és szedje el. Tamás Gyula városi számtiszt is talált ilyen fegyvert, Spitz Sámuel gyáros is, mindketten Gerlán Gábor dr. megyei ülnöknek adták át a fegyvereket. Gyermekek rengeteg éles töltényt szedtek fel a vasut mentén, ezeket is be kellene szedni, mert baj lehet belőle.

Sásteleken Szántó dr. birtokán fellázadtak az emberek és segítséget kért. A nemzetőrök megnyugtatták a népet.

Berettyószéplakon hetivásáros nép fosztogatott. Hamar széjjel verték a tömeget a nemzetőrök.

Komádi környékén is raboltak, de a rend helyreállott.

Judovits Ferenc tatárosi, Reményi Ferenc biharszentandrásai s az ürögdi jegyzők jelentették az alispánnak, hogy a nép kényszerítette őket falujuk elhagyására.

Belényesen Jónás Károly főhadnagy állította helyre a rendet.

Érmihályfalván is volt zavar, de a katonaság megszüntette.

A királyi ügyészségre mindennap érkeznek a jelentések hullákról, amelyeken lótt seb látható. Ezek a zavargások áldozatai, a féktelenkedő katonák, akik fegyverrel kezükben garázdálkodnak. Ezek az állomásokról úgy szöknek el, hogy a kocsikból az állomással ellenkező oldalon ugranak ki s a fegyvert magukkal viszik.

Amikor az első zavargások híre jött, a városházán rengeteg karabélyt osztottak ki sietve, fel se irták a jelentkezők neveit. Ezek a karabélyok nem kerültek vissza. Akinél van, szolgáltatassák be, mert megbüntetik őket.

Álmosdól kilenc rabló katonát s 3 falusit kísért be a csendőrség Nagyváradra. Az ügyészség csak a falusiakat vette át, a 9 katonát átkísértette a rendőrséghez. Bartha Ede dr. rendőrkapitány, abban a nézetben, hogy nincs már katonai hatóság, sem katonai rendőrség, csak azokra, akik a kaszárnyában vannak, a 9 katonát visszakísértette az ügyészségre, mert ezek polgári bűnösnek tekintendők.

Károlyi és kísérete kénytelen volt Szalonikibe utazni.

Ma vagy holnap odaérkeznek.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Károlyi Mihály és ama küldöttség, amely vele Belgrádba utazott, hogy Francher D'Esperay tábornokkal, a balkáni antant hadseregek főparancsnokával a fegyverszünet feltételeiről tárgyaljon, kénytelen volt utját folytatni Szaloniki felé, mivel azon jelentés, hogy az antant főparancsnok Belgrádban tartózkodik, tévedésen alapult.

A szerb fővárosban ezideig csak az antant hadsereg első csapatai érkeztek meg és a főparancsnok még mindig Szalonikiben tartózkodik.

Károlyi és kísérete valószínűleg még ma, de legkésőbb holnap Szalonikiben lesz, hogy a fontos tárgyalások késedelmet ne szenvedjenek.

A tényleges katonatisztek sorsa.

Kétezer tiszt értekezlete. A kormány szándéka.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Linder hadügyminiszter ismert nyilatkozata következtében, hogy nem akar jövőben katonát látni, a tényleges tisztok elhatározták, hogy további sorsukat illetőleg mozgalmat indítanak meg. Elhatározták, hogy vasárnap délután a képviselőház kupolatermében értekezletet tartanak s megbeszélnek a további teendőket. Mintegy

kétezer tisztnek a részvételére számítanak.

A kormánynak hír szerint az a szándéka, hogy a tényleges tisztok közül a 30—50 korhatár között levőket szolgálatukban megtartja, az 50 éven felülieket nyugdíjazza, a 30 éven alúkat pedig új életpályára utasítja. A minisztertanács legközelebbi ülésén fog ez ügyben végleg határozni.

Forradalom Kielben, Hamburgban, Lübeckben, Brémában.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Berlini jelentések szerint a tengerparton a helyzet nagyon komoly. Nemcsak Kielben, Hamburgban, Lübeckben általános a lázadás, hanem Brémában is katona és munkástanács alakult, mely az egész várost hatalmába kerítette. Hamburgban a felkelők hatalmukba kerítették a szocialista újságokat, kiknek szerkesztőit kicserélték. A zendülő tömeg követeli, hogy a császárt foszszák meg a trónjától és nemcsak a parlamentben, hanem minden egyéb területen vezessék be a nőkre is kiterjedő választójogot. Egyre bizonyosabbá válik, hogy a többségi szocialisták sürgetően követelik, hogy a császár haladéktalanul mondjon le.

Wilson hajlandó fogadni Németország képviselőit.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól) Rotterdamból táviratozzák: Washingtonból jelenti a Reuter-ügynökség: Wilson közölte a német kormánynyal, hogy felhatalmazása van arra, hogy Németország képviselőit fogadja és a fegyverszünet feltételeit közölje.

Nagyszombaton egy cseh küldöttség a város átadásáról akart tárgyalni.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Nagyszombatból jelentik: Hétfőn egy cseh küldöttség érkezett ide, hogy a városnak Csehországhoz való csatlakozása, illetőleg átadása ügyében tárgyalást kezdjen. A forradalmi napok hangulatára való tekintettel a tárgyalások nem indultak meg.

Magyar követség Bécsben.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) A kormány a múlt héten tartott minisztertanács határozata alapján a Bécsben felállítandó követi állásra Diener Dénes Józsefet, a kiváló publicistát nevezte ki, aki azonban a megbízást azzal háritotta el magától, hogy itthon kívánja a demokratikus kormány ügyeit szolgálni.

Változás

**a képviselőház és főrendi-
ház elnökségében.**

Hock János a képviselőház elnöke.

Budapest, nov 7. (Saját tudósítónktól.) A politikai rendszerváltozás magával hozza a képviselőház elnökségében bekövetkezendő változást.

Az elnökséget a Károlyi párt a maga számára igényli s az elnöki állásra Hock Jánost, az alelnöki állásra pedig Polónyi Dezsőt és Ábrahám Dezsőt fogja jelölni. Az új elnökség megválasztása már az első ülésen megtörténik.

Szász Károly elnök kijelentette, hogy a Ház elnöksége a képviselőház háznagyával együtt már a múlt héten felajánlotta Károlyi Mihálynak a lemondását. — A lemondás a Ház első ülésén formailag is megtörténik.

A Ház üléseinek összehívására nézve még nem történt intézkedés.

Politikai körökben beszélnek a főrendi-ház elnökségében várható változásról is. A főrendi-ház elnökéül arról Széchényi Aladárt és Hadik Barkóczy Endrét emlegetik.

A 37-esek itthon.

A 37. gyalogezred egyrésze már napokkal ezelőtt Nagyváradra jött és itt is maradt. A zömük tegnap este érkezett meg Krajcsovic János ezredes vezetése alatt. — Két vonat két csoportban hozta haza a Debrecenbe helyezett pótzászlóaljat. Az első vonat a pedagógus és körülbelül 100 embert hozott, a második 70 tisztet és 350 katonát. Fegyvertelenül jöttek mindnyájan. Az érkezésnél a hölgybizottság fogadta a katonákat szeretettel, virágot és szeretetadományokat osztott ki köztük.

A pótzászlóalj Nagyváradra jövetelét Jekelfalussy Aladár őrnagy készítette elő s ugyancsak ő gondoskodott volna a katonák ellátásáról. A várban főzetett részükre gulyást és készített tejenként fél kenyert. Am a katonák jórésze be sem várta, míg a váradvelencei pályaudvarra átmegy a vonat, hanem már a nagyállomáson szerteszét széledtek. A város mára tervezte, hogy bent a városházánál ünnepélyesen fogadja az ezredet, de ez, hacsak addig a katonák össze nem gyűlnek megint, bajosan lesz megvárható.

Jekelfalussy őrnagy, a hazajövetel szervezője az egész háborút végigküzdötte, délen, a szerb harctéren, majd az orosz harctéren küzdött; itt fogságba került, de 2 évi fogság után sikerült hazaszöknie.

A megérkezett tisztok közül sikerült még a következők nevét feljegyezni:

Récs Gusztáv őrnagy, Krüger Jenő dr, Pesth Ferenc, Szenn Rezső századosok, Ostyinar Romulusz, Szabó Zs. János főhadnagyk, Belvart Lipót százados, Stempel hadnagy, Fekete Ferenc dr, Tausz István dr, Debreceni Ferenc, Klein Ármán főhadnagyk, Uzonyi Sándor, Munteanu György, Bogyai Elemér, Marjon Béla századosok, Habár főhadnagy.

Ausztria feldarabolása.

Bajor csapatok Égerben, Innsbruckban

Az antant Grácban. — Ukránok Jaroslau ellen, a lengyelek visszafoglalták Lemberget. — A románok megszállták Csernovitzot.

Budapest, nov. 7. (Saját tudósítónktól.) A Reichspost jelenti Egerből: A német birodalom határainak biztosítása érdekében, esetleg a veszedelmével szemben, amelyet a november 3-án kötött fegyverszünet feltételei engednek meg, bajor csapatok ma Égernél átlépték a határt. — A lakosság belátva a szomszédos hatalom kényszerhelyzetét a bevonulókkal szemben barátságos bajtársi érületet tanúsított.

Budapest, nov. 7. (Saját tudósítónktól.) Grácba ma megérkezett az antant tisztekből álló első ellenséges küldöttség.

Bécsből jelentik: Lengyel parlamenti körökben beszéltek, hogy ukrán csapatok Przemyslből elindultak Jaroslau felé, Krakauból csapatokat küldtek ellenük. Hírlik, hogy a lengyelek visszafoglalták Lemberget.

Innsbruckból jelentik: Tegnap ötven megtelt vagonban bajor csapatokat szállítottak Tirolba, amelyet újabb csapatok, tüzérségi szállítmányok követtek. Tegnap este bajor csapatok megszállták Innsbruckot.

Berlinből jelentik: Varsói jelentések szerint a románok Csernovitzot megszállták.

A belügyminiszter és a polgármester telefonbeszélgetése.

Gróf Batthyányi Tivadar új belügyminiszterrel tegnap először lépett érintkezésbe a polgármester. Telefon útján beszélt a miniszterrel. Részletes jelentést tett a helyzetről s az eddig történetekről; referált hogy Nagyváradon sikerült eddig a teljes rendet fentartani s minden intézkedést megtettek, hogy a rendet továbbra is fentartsák, ami minden tekintetben valószínűleg sikerül is.

A miniszter tudomásul vette a polgármester jelentését s teljes megelégedését fejezte ki a célirányos intézkedésekkel sikerült Nagyváradon a rendet fentartani.

Majd utasításokat kért Rimler Károly polgármester több fontos kérdésben, végül pedig kérte, hogy a Nemzeti Tanács kiadásainak nagyobb összeget bocsásson a város rendelkezésére.

A miniszter biztosította a polgármestert, hogy a nagyvárad kir. adóhivatalait a kért nagyobb összeg kifizetésére utasítja.

Tíz hold földet kapnak a hazatérő katonák.

A földművelésügyi miniszter a földműves néphez.

Budapest, nov. 6. (Saját tudósítónktól.) Buza Barna földművelésügyi miniszter ma a következő felhívást intézte az ország földműves népéhez:

A földműves néphez!

Földműves katonák, az új Magyarország nem feledkezik meg rólatok. Jelentkeztek saját községetek, városotok hatóságánál, ez bizottságot alakít, amely összeírja a földnélküli katonákat, azokat, akiknek nincs tíz hold katasztrális holdjuk. A vételár mérsékelt lesz és hosszabb idő alatt törleszthetitek.

Nem részesül földben és nem iratik össze az, aki otthon rabol, fosztogat, gyujtogat, embert öl vagy megsebesít, sem az, aki dolgozhatnék, de nem dolgozik. A földhöz juttatás szabályait az országgyűlés fogja megállapítani, addig mindenki dolgozzék.

Buza Barna
földművelésügyi min.

A ruházati cikkek árának leszállítása.

Kereskedők értekezlete a kamarában.

A négy éves háboru nyomorúságával közdő közönség az egyes árucikkek magasága miatt teljesen káptelen szükségleteit beszerezni; különösen a ruházati cikkek ára olyan magasra emelkedett az utolsó hónapokban, hogy csak a dus jövedelmű emberek voltak képesek ruházatukat úgy, ahogy beszerezni.

A közönség tulnyomó része pedig teljesen le van rongyolódva, mert még az ócska ruhák árait sem képes megfizetni. És így van ez majdnem minden közszükségleti cikknél, a hatósági kézben levő élelmi cikkek kivételével.

Fokozza az ebből a bajból előálló nagyobb veszedelmet még az, hogy a harc-térről hazaérkező katonák is teljesen le vannak rongyolódva s ha megérkeznek, nem lesznek képesek a saját és családtagjaik részére a legszükségesebb ruházatot sem beszerezni.

Ebből pedig nem csak mérhetlen elkeseredés, de beláthatlan veszedelmek is keletkezhetnek.

Dr Moskovits József kamarai elnök felismerve a bekövetkező veszedelmet, tegnap délután értekezletre hívta össze a kereskedelmi és iparkamara helyiségébe a nagyvárad kereskedőket, hogy ha lehet, — egyöntetű megállapodásra jussanak a viszonyoknak megfelelő árak tekintetében, különösen a ruházati cikkekre nézve.

Mintegy száz ruha-, rőfös- és rövidárukereskedő vett részt az értekezleten.

Hosszas, nagy vita fejlődött ki a tanácskozás folyamán.

Egyes kereskedők élénk színekkel ecsetelték a helyzetet; rámutattak, hogy most hazafias kötelességük, de fontos érdekük is a kereskedőknek, hogy még anyagi áldozatok árán is vegyék elejét az elégedetlenség kitörésének azáltal, hogy az árat mérsékeljék s tegyék lehetővé, hogy a hazatérő katonák és a közönség hozzájuthassanak a szükséges árucikkekhez.

Az értekezleten résztvevők másrésze azonban hivatkozott arra, hogy a kereskedők most meglevő árukészleteiket olyan magas áron tudták csak a lánckereskedelem útján beszerezni, hogy a mostani maximális árak mellett is óriási összegeket fizetnek rá. Nem tartják szükségesnek az egységes ármegállapítást, mert az árak ugys rohamosan esni fognak önmaguktól. Már is nagy áresések vannak. Végül is abban állapodtak meg, hogy azokra az árucikkekre, amelyek maximálva vannak, betartják a maximális árat, azoknak az árucikkeknek az árait pedig egy bizottság állapítsa meg. Az ár megállapítására szakmánként egy egy bizottságot küldöttek ki.

Rendet csinál a katonaság.

A forradalmi izgatottság sokkal nagyobb mérvben tört ki a vidéken, hol egyrészt nagyon kevés a vérmérsékletet csillapító intelligens elem, másrészt a rendfenntartó katonaság vagy csendőrség nem tud elegendő erőt rögtön a lázas vidék fékentartására kivézenyelni.

Felelőtlen elemek szeretnék is felhasználni az alkalmat, mint az az egész országban szertesét történt. Hála a katonaság és őrség kitartásának, a legtöbb helyen sikerült a zavargást idején megfékezni. A gyors segítséget megkönnyíti az automobil és a gépfegyver.

A káptalan birtokain is több helyen okozott károkat a falvak tudatlan, fékevesztett népe.

Igy a felsőbarakonyiak és oláhszentmiklósiak a szt. László-major gazdaságát látogatták meg. Az első csoport még irást is adott, hogy ki mit és mennyit vitt el. A második csoport teljes munkát nem tudott végezni, közbejött Kazik István főhadnagy, ki csakhamar szétverte a tömeget és az elrablott holmit visszazedte.

Vizesgyánban előbb 120, majd 64 métermázsza gabonát vittek el az uradalom igazsai, elhajtották még a sertéseket is. A kiszálló csendőrség veszi vissza az elrablott holmikát.

Daruszigeten a legjobbkor jött a katonaság, a csökmekiek épp a rabláshoz akartak fogni, mikor a katonaság körülfogta és lefegyverezte őket.

A galacsiak és vasadiak a kupóci-uradalomba néztek el és a Zsigmond-majorból az intézőnek még a butorait is elemelték. Itt érmihályfalvi katonák és nemzetőrök fékeztek meg a tömeget.

A megyéspüspök dumbravai birtokán a tulkaik garázdálkodtak. Az innen elvitt jószágokat is visszazedték. Lassan-lassan sikerül a rendet mindenütt helyreállítani.

Wilson rokonszenvez a románok területi kívánságaival.

Erdély veszedelme.
Wilson a románoknak pártfogást ígér.

Budapest, nov. 7. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: Az államtitkár közli a román kormány képviselőjéhez intézett következő üzenetét:

— Az Egyesült-Államok kormánya Románia jövődjéről jólétére és integritására mindig úgy gondolt, mint egy szabad és független államra.

— Mielőtt az Egyesült-Államok és Ausztria-Magyarország között háború támadt, az elnök üzenetet küldött Románia királyához, amelyben rokonszenveről és nagybecsüléséről biztosította.

A helyzet azóta megváltozott és az elnök ennek folytán azt kívánja, biztosítsam Önt arról, hogy az Egyesült-Államok kormánya hozzájárul a román népnek a királyság határain ki-

vül és belül támasztott kívánságaihoz. Tanuja volt a szabadság ügyének ellenségtől és elnyomatástól származó szenvedéseinek és áldozatainak, rokonszenvez a mindenütt lakó románok nemzeti egység gondolatával és óhajával. Az Egyesült-Államok kormánya nem fogja elmulasztani, hogy alkalmas időben érvényesítse befolyását az iránt, hogy a román nép hozzájusson jogos politikai és területi jogaihoz és azt minden külföldi támadás ellen biztosítsa.

Fogadja uram nagybecsülésem ismételt kifejezését.

Lansing Róbert.

Az olaszok szabadon bocsátották az utólag elfogott hadosztályokat.

Az olasz hadvezetőség a visszavonulás céljára átengedte a Fella-műutat.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A legfelsőbb olasz hadvezetőség a hadseregfőparancsnokság tiltakozására kijelentette, hogy a 64., 41., 51. gyaloghadosztály és a 12. lovashadosztály részeit, amelyeket rendetlen visszavonulásuk alkalmával elfogott, ismét szabadon bocsátotta, hogy folytassák visszavonulásukat, a hadiszereket és állatokat azonban elvette tőlük.

Az olasz legfőbb hadvezetőség az utak rossz állapotára való tekintettel a visszavonulás céljaira átengedte a Fella-völgybe vezető műutat.

Német-antant fegyverszünet előtt.

A német delegáció és Foch tábornok találkozása. A német kormány fegyvernyugvást javasol.

Budapest, november 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Ma éjjel német részről a következő szikratáviratot küldték el:

— A legfelsőbb német hadvezetőség a kormány rendeletéből Foch tábornokhoz!

Miután a német kormány az Egyesült-Államok elnöke megbízásából arról értesült, hogy Foch tábornok fel van hatalmazva a német kormány meghatalmazott képviselőinek igazására, hogy velük a fegyverszünet feltételeit közölje, a következő meghatalmazottakat nevezte ki:

Kündel gyalogsági tábornok,
Erzberger államtitkár,

Obendorf követ,

Winterscheid tábornok és

Wanseló tengerész kapitány.

A meghatalmazottak szikratávirat útján értesítést kérnek, hogy hol találkozhatnak Foch tábornokkal? A német kormány örömmel üdvözölné, ha a német delegáció megérkezésekor egyelőre fegyvernyugvás állana be.

Foch tábornoktól erre a következő szikratávirat érkezett:

— Ha a német meghatalmazottak a fegyverszünet ügyében találkozni akarnak Foch tábornokkal, úgy sziveskedjenek a Chimay—Tourmiles—Lelsapelle—Guise műuton lévő francia előőrshöz jönni.

A vendéglői árak szabályozása.

Tudomására hozom a város közönségének és az érdekelt vendéglő és nyilvános étkező helyek tulajdonosainak, hogy a 3678—1918. M. E. számú rendelet alapján Nagyvárad város területére alakított helyi árvizsgáló bizottság 1918. évi október hó 25 ikén tartott ülésében a vendéglői étel- és italárakat, valamint a vendéglői étkezés rendjét a 67790—1918. Km. sz. rendelet 2. § a alapján nyert jogánál fogva a következőkben szabályozta.

A város területén levő étkező helyiségek két osztályba soroztattak, I. és II. osztályba.

Első osztályú étkező helyiségek: Rimánóczy étterem, Széchényi-étterem, a Kispipa-étterem, a Kékmacska-étterem, az Európa-étterem, a Kárpátok étterem, az Aranysas-étterem, a Vigadó, Variette étterem, a Bonbonire-mulató étterme, a színházi bodega és a Pannonia-kávéház. Minden más itt fel nem sorolt étkezőhelyiség, a Jacikonyhák kivételével, a II. osztályú étkezőhelyiségek közé soroztattak.

Az egyes étel és ital árak a következőképpen állapították meg:

Déli-teríték:

	I-ső rendű étkező helyiségekben.	II-od rendű étkező helyiségekben.
(Leves, sült főzeléssel, gyümölcs vagy térszta) egy személyre	7-50	7-—

Esti-teríték:

	I-ső rendű étkező helyiségekben.	II-od rendű étkező helyiségekben.
(Előétel sült főzeléssel) egy személyre	6-50	6-—
Fehérleves	—60	—50
Barna vagy becsinált leves	1-—	—80
Marhabús mártás és burgonya	6-—	5-—
Főzelék feltéttel	4-—	3-80
Adag főzelék	2-—	1-90
Köret főzelék	1-—	—80
Főtt térszta	3-—	2-50
Ponty vagy harscsa	7-—	6-—
Borjupörkölt burgonyával nagy adag	5-—	4-50
kis adag	3-—	
Marhabús gulyás csipetkével	5-—	4-50
Székely gulyás	5-—	4-50
Tormás hus	5-—	4-50
Savanyu tüdő	5-—	4-50
Piritott borjumáj	5-—	4-50
Vese velővel	5-—	4-50
Velő tojással	6-—	5-—
Gomba tojással	5-—	4-—
Töltött paprika 3 drb	5-—	4-50
Sült térszta 1 drb	1-—	1-—
Borjusült burgonyával	7-—	6-—
Marhasült	6-50	5-50
Borjuszelet, frissen sült	7-50	7-—
Sertéssült burgonyával	7-—	6-—
Sertésborda	7-50	7-—
Rostélyos vereshagymával	7-—	6-—
Bélszin körettel	8-—	7-—
Friss kolbász káposztával	7-—	6-—
Füstölt kolbász tormaival	7-—	6-—
Nyelv paradicsommal	6-—	5-50
Fél sült csirke	10-—	9-—
Fél paprikás csirke gá-luskával	10-—	9-—
Adag ruca sült (egygyeny ruca)	10-—	9-—
Adag dinnye	2-40	2-40
Adag szőlő	2-—	2-—

Kovácsos ugorka	—60	—60
Ugorka saláta	1—	1—
Paprika saláta	—60	—60
Vörös cékla	—60	—60
Omlette egy személyre (3 tojással)	6—	
Omlette egy személyre (2 tojással)	5—	

Minden étkező helyiség delben 12 órától délután 3 óráig és este 7 órától 10 óráig területet tartozik kiszolgálni.

A teríték keretében kiszolgáltandó ételek mennyisége a következőkben van megállapítva. Leves 2 dl., húsétel 10 dkg., főzelék köret 2 dl., egyéb köret 15 dkg., főttészta 15 dkg., sültészta vagy felfújtészta 12 dkg. Étlap szerinti étkezésnél a kiszolgáltandó ételek legkisebb mértéke a következő: Leves 3 dcl., húsétel 20 dkg., főzelék köret 3 dcl., egyéb köret 20 dkg., főttészta 20 dkg., sült vagy felfújtészta 15 dkg.

Minden étkező helyiség tartozik az árvizsgálóbizottság által hitelesített étlapot olyképpen kiügyesíteni, hogy az már az utcáról is könnyen olvasható legyen. Ezen felül az étlap magában az étkezőhelyiségben is feltűnő helyen kiügyesítendő.

Aki az árvizsgálóbizottságnak valamely intézkedését megszegi vagy kihágás, az kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 K terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

As ételek és italok kiszolgáltatása körében elkövetett súlyosabb vagy ismételt szabálytalanságok esetében a helyi árvizsgálóbizottság, ha a kihágás elkövetése jogerős ítélettel megállapított az országos központi árvizsgálóbizottság jóváhagyásával a szabálytalanságot elkövető étkezőhelyiség tulajdonosát az iparüzés gyakorlásától felfüggesztheti vagy töké az iparüzési jogosultságot is megvonhatja.

Nagyvárad, 1918. okt. 30.

Lukács Odön,
polgármester-helyettes.

A Nemzeti Tanács közlései.

A nagyváradai Nemzeti Tanács felhívja azon hölgyeket és urakat, akik a hazatérő és átvonuló katonák fogadtatásának munkájában résztvenni óhajtanak, jelentkezzenek a Nemzeti Tanács pánaszirodájában (Városháza, I. em.) ahol egyszersmind megjelölhetik azon napokat és órákat, amelyekben a szolgálatot teljesíthetik. A katonák fogadtatása tárgyában ma délután 6 órakor érkezik let lesz a városháza nagytermében, amelyen az összes hölgyek jelenjenek meg.

A Nemzeti Tanács felhívja Nagyvárad város közönségét, hogy a Nemzeti Tanács irodájában egész napi irodai, illetve ellenőrzői szolgálatra, amely díjtalan, jelentkezzenek. (Főispáni hivatal.)

* **Emelik az államtitkárok fizetését.** Budapestről jelentik: A háború okozta drágaság következtében az államtitkárok fizetését jelentékenyen emelni fogják. Az államtitkárok fizetése évi 40.000 korona lesz.

HÍREK

* **Mikor nyitják meg az iskolákat.** Nagyvárad város közegészségügyi bizottságának, mint járványbizottságának folyó évi november hó 6 ikán tartott üléseben hozott határozata alapján tudomására hozom a Nagyváradon levő összes tanintézeteknek, ugyszintén a tanintézetek növendékeinek és ezek szülőinek, hogy a spanyoljárvány miatt ez idáig zárva tartott iskolák folyó évi november hó 18 án újból megnyitnak. Midőn erről a tanintézetek vezetői, ezuten is értesitem, felkérem, hogy az iskolák megnyitásánál a vidéken tartózkodó növendékeket megfelelő módon értesíteni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1918 nov. 7. Rimler Károly, polgármester.

* **A keresztény szociálista párt mai értekezlete elmarad.** A keresztény szociálista párt ma délután fél 6 órára összehívott értekezlete közbejött súlyos és elháríthatatlan akadályok miatt elmarad. Felkéri a vezetőség a csoport biztosokat, hogy a később hirlapilag közlendő határnapig eredményes tevékenységüket továbbra is folytatni sziveskedjenek.

* **Hadbavonult ügyvédek szervezése.** A háctérről visszatérő és hadbavonult ügyvédek anyagi existenciájuk újrakiépítése és megalapozására szervezkednek. E tárgyban kaptuk a következő szövegű felhívást: Felkérjük a hadbavonult ügyvéd karársainkat, hogy a hácteru folytán megrendült és önkormányzat existenciánk újrakiépítése tárgyában folyó hó 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az ügyvédi kamara tanácstermében megtartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Dr. Váradi Ödön, dr. Bárdos Imre, dr. Várseghy Lajos, dr. Meer Béla.

* **Az apoloiai kurzus** ma délután 5 órakor tartja meg szokásos összejövetelét a Kath. Kőr választmányi termében.

* **Negyvener átvonuló katona.** Az átvonuló katonák fogadtatására alakult bizottság hölgytagjai meggyőződtek arról, hogy minden lételelem nélkül teljesíthetik hivatásukat. Tegnap harminc-negyvener katona ment keresztül a pályaudvaron. Az átvonuló katonákat a város élelemmel ellátja a hölgyek részéről. — Tehát a bizottság azt kéri, hogy virággal, cigarettával és nyájas szóval traktálják a katonákat. A küldeményeket a vasúti életteremben levő bizottsághoz kell küldeni. — A katonák lefegyverezve érkeznek meg.

* **Tilos a nemzetőrök toborzása.** Tudomására jutott Nagyvárad város tanácsának, hogy egyes — sokszor illetékteleneknek is — nemzetőrségek toboroznak, vagy ily toborzásra vállalkoznak. A városi tanács szigorúan figyelmeztet mindenköt, hogy nemzetőrség toborzására csak hatóságok illetékesek és magánegyének hatósági megbízás nélkül annál kevésbbé jogosítottak toborozni, mert ily cselekményük az 1876. évi V. t. c. 161. §-a szerint büncselekményt képez és 2 évtől 5 évig terjedhető államfogházzal és 8000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Nagyvárad város tanácsa nevében: Rimler Károly, polgármester.

* **Az alispán szabadságon.** Fráter Barnabás dr. alispán, aki negyedfél év óta szakadatlanul dolgozott a megye javára, tegnap szabadságát megkezdte.

* **Megalakult a papi tanács.** A Központi Papnevelő intézet száz áldozópapja nagy lelkesedéssel csatlakozott a Nemzeti Tanácshoz és megalakította a papi tanácsot. Egyben elhatározta, felhívja az ország papságát, hogy szervezkedjen és küldjön delegátust a papi tanácsba, amelynek elnökeül dr. Szalay Máttyást választották meg.

* **Értesítés.** Berdach Jenő áll. vizsg. fogtechnikus hazaérkezett és műtermét személyesen vezeti. Rákóczi ut. 6., I. em. Telefon 1050.

* **Orvosi hir.** Dr. Molnár Leó hazaérkezett s rendelését kizárólag bőr- és nemibetegeknek megkezdte. Teleky-u. 9., volt Nemes rendelő.

* **Tíz vagon cukor a megyének.** A közlelmzési hivatal értesítette Biharvármegyét, hogy tíz vagon cukrot utalt ki a megye szükségleteire.

* **A csereakció cikkeit kiosztják a népnek.** A közlelmzési hivatal táviratiilag intézkedett, hogy a vármegyei csereakció céljaira kiutalt és megmaradt árucikkeket sürgősen a nép szükségleteire fordítsák. A cerna, bőr- és cipőkészlet szintén a lakosság között osztandó ki, valamint a petroleum, szekerek, lószerszámok is, ez utóbbiak a gazdasági egyesület közreműködésével. A maximált árak rendezésében adandók ki, a többieknél 10 százalék a költségekre, 10 százalék a csereakció javára könyveendő el. — Elek Mór közlelmzési előadó a rendeletet azonnal végrehajtotta.

* **Kormánybiztos az Osztrák-Magyar Bank budapesti intézeténél.** Károlyi Mihály gróf miniszterelnök az Osztrák-Magyar Bank működésének ellenőrzésére egy kormánybizost nevezett ki.

* **Helyreigazítás.** Tegnap számunkban közölt és a tanácsülésről szóló tudósításunkban sajnálatos tévedés csuszott be, amennyiben dr. Berkovits René dr. Balázs Béla főhadnagyot nem utasította ki a városháza udvaráról, mert Balázs Béla főhadnagy mint elosztó tiszt teljesít szolgálatot, tehát nem is tartozhat azok közé, akik horribilis fizetésű saját birtokaik megvédésére katonákat akartak felfogadni. Dr. Balázs Béla önzeteléről, a köz érdekére szentelt minden munkáját, amit készséggel elismerünk.

* **Halálozás.** Molnár Lajos nagyváradai szőlőbirtokos, aki pár évvel ezelőt költözött el Nagyváradról, súlyos csapás érte. Neje szül. De Rivo Ceermenyi Laura 55 éves korában Bodrogkeresztúron elhunyt. Nagy család gyászolja. Temetése nagy részvét mellett Bodrogkeresztúron ment végbe.

* **Pénzügyi polgárőrség.** A pénzügyi alkalmazottak 35-en beléptek a városi polgárőrségbe a pénzügyi pénztárak és raktárak őrzésére. Németh István pénzügyigazgató előlétele alatt Nemeskay Ede pénzügyi számvizsgálót választották meg parancsnóknak. A nappali éjjeli szolgálatot négyes csoportokban a pénzügyőri legénységgel együtt tartják.

* **Postautalványforgalom Németországgal.** A miniszteri rendelet a postautalványon és postamegbizási forgalmat Németországgal egyelőre beszünteti Postautalvánnyal 200 márkát lehet oda küldeni.

* **Végrehajtási teendőkben jártas egyént keres a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara alkalmazásra.**

Színház.

A színház műsora:

Péntek: Arany ember.
Szombat délután: Ifjúsági előadás Tar-
tuffe.

Szombat este: Csárdáskirálynő.
Vasárnap délután: Vasgyáros.

Hét órákor kezdődnek az előadások.

A színház igazgatósága a közönség ké-
nyelmére való tekintettel elhatározta, hogy
az előadásokat ezentúl esti hét órákor
kezdi.

Aranyember. Az egyre változó irodalmi
divatok nem tudták elseperni az Aranyem-
bert a színházak repertoárjáról. Hevessy Má-
ria (Timea), G. Polgár Mariska (Noem),
Gazdy Aranka (Tereza mama), Tóth Elek
(Krisztyán Tódor), Bihari Ákos (Timár Mi-
hály) kezeiben vannak a főszerepek.

A Csárdáskirálynő Perényi Kálmán-
nal. A színház háborúelőtti sikereinek egyik
jelentékeny tényezője volt Perényi Kálmán,
aki katonai szolgálatából most tért vissza a
társulathoz. Szombaton este mutatkozik be
a Csárdáskirálynő Edvinjében. A kiváló éne-
kes színész régi hívei örömmel látják a szin-
ház együttesének megerősödését.

MOZI.

Szentgyörgyi Márta utolsó filmala-
kítása. A legmélyebb megindultsággal néz-
tünk a próbán egy remek magyar filmet a
melyet mai új játékrendjén mutat be közön-
ségének az Apolló színház. Küzdelem a
multtal: ez a címe a bravuros drámának
ennek a különös rejtelmekkel tele megkapó
történetnek, mely egy patológikus eset kör-
ül forog.

Egy író és egy elcsábított szerencsétlen
leány regénye és tragédiája bontakozik ki a
darabban, amelynek meghatározó eseménye a fe-
lejthetetlen, bájos és finom Szentgyörgyi
Márta postumus alakítása. A nemrég tragi-
kus módon elhunyt művész, a gyönyörű
szőke Márta étolsó szerepét játszotta a foto-
grafáló gép előtt. Partneri Fenyvesi Emil
és Kemenes Pál, a kitűnő színészek, akik-
nek ez a filmalkítása elsőrangú művészi
produkciónak.

Fényes új műsor premierje lesz ma
a Vigadó mozgóban és az Urániában. — A
Suhancok című nagyszabású izgalmas drá-
ma kerül színre elsőrendű program keret-
ében.

Nyílttér

Haltenberger

festő- és vegytisztító

gyára teljes üzemen, vállal min-
den szakmába vágó munkát.

Gyors kivitel. Pontos munka.
Mérsékelt árak!

A cég az átvett darabokért
!! felelősséget vállal !!

Szerkesztésért felelős: HILF LÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

URÁNIA
mozgó-
színház

MA
Suhancok.

Este 7 órai kezdettel.

Lóértékesítő állomásparancsnokság
Nagyvárad 5.

Hirdetmény.

Közhirre teszem: 1. Hogy a katonai lo-
vak legközelebbi árverései 1918. évi november
hó 11., 12., 13. és 14-én fognak Nagyváradon
az Aradi uti honvéd huszárlaktanya előtt
megtartatni. Az árverés minden nap 8 óra-
kor kezdődik. A lóvásárláshoz a szokásos
főszolgabírói igazolvány ezen árverésekre
nem szükséges. A lovak kötőfék nélkül adat-
nak át.

2. Hogy a f. hó 10-én és 15-én ugyan-
csak a honvédhuszár laktanya előtt nagyobb
számu elsőrendű nagyértékű katonai ló fog
mezőgazdasági munkálatok céljaira bizonyta-
lan időre oly gazdák között kölcsönképen ki-
osztatni, a kik az illetékes községi előjáró-
ságaik által kiállított bizonyítvánnyal igazol-
ják, hogy gazdaságaik igae-ő hiányában szen-
vednek, de az általuk vállalt katonai lovak
megfelelő ellátására elegendő mennyiségű ta-
karmánnyal rendelkeznek, továbbá anyagi kö-
rűlményei olyanok, hogy a lovaknak saját
hibájuk folytán esetleg előállható értékcsök-
kenését vagy a lovaknak elhullása esetén
azok teljes becsértékét megtéríteni képesek,
végül, hogy minden tekintetben megbízható
egyének.

3. Kérem a községi előjáróságokat szives-
kedjenek községekben a fentebb hirdetett ló-
árveréseken és lókiadásokon kívül közhirre
tétetni azt is, hogy a mostani és a későbbi
időpontokban árverésre vagy kiadásra kerülő
lovak ápolására és gondozására megbízható
polgári egyének, (otthon levő katonák is le-
hetnek) hosszabb időtartamra 30 korona nap-
számbér mellett felvétetnek.

Akik ezen munkára vállalkoznak jelentke-
zenek megbízhatóságukat igazoló községi bi-
zonyítvánnyal azonnal a honvéd huszár lakta-
nyában, ahol is felvétetni fognak.

Ortutay főhadnagy
a lóértékesítő állomás
parancsnoka.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az a körülbelül
345 hl. tisztán lefejtett víz- és szagmentes,
garantált 9 % Malligand fokos 1917. évi
termésű szentjohi bor, hordók nélkül, ame-
lyet Neuman S. és Társa szatmári cégtől
Jakab Antal megvett, az eladó cég kérelmére,
a késedelmes vevő terhére és veszélyére,
Székelyhidon, hivatali helyiségben, 1918.
november 13-án délután 2 órákor tartandó
nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek
azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

A bort vevő tartozik 24 óra alatti saját
hordójába áthuzatni. Az így megtöltendő
hordókat az eladó saját költségén a Székely-
hídi vasuti állomáshoz szállíttatja. A vevő
a vételáron felül a vételi illetéket is fizeti,
s a bort az árverés befejezésekor nyomban
átvenni köteles.

Aki árverelni akar, 20000 korona bánat-
pénzt tegyen le kezéhez. Ha a vevő ezen
feltételeknek eleget nem tesz, bánatpénzét
elveszti s az árverést újból nyomban meg-
tartom. Érdeklődők a bort Kohn Sámuel
székelyhídi lakos útján előzőleg megtekinthetik,
abból mintát vehetnek.

Székelyhid, 1918. november 5.

Dr. Stettner János,
kir. közjegyző.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA
Küzdelem a multtal.

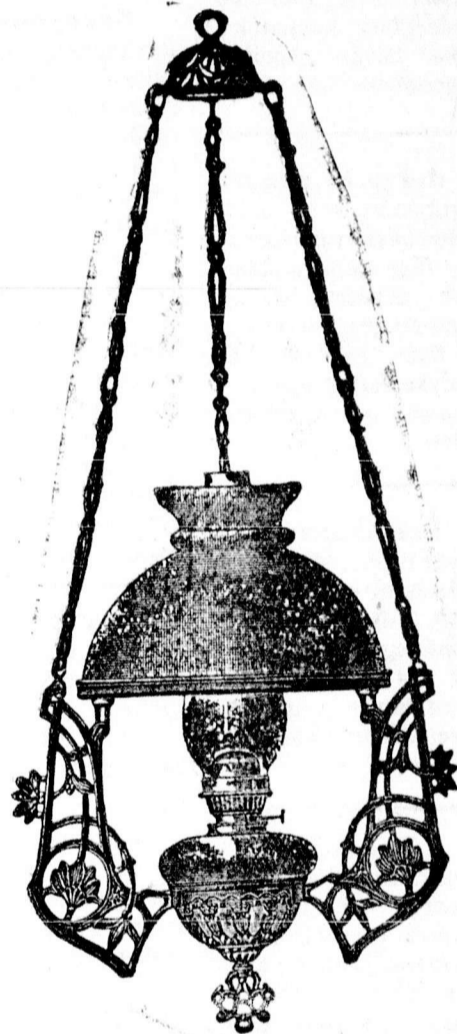
Előadások kezdete hétköznap 5,
szombat, vásár- és ünnepnap
délután 3 órákor.

VIGADÓ
mozgó-
színház

MA
Suhancok.

Este 7 órai kezdettel.

HETI ÁRJEJYZÉK:

Teáskészlet színes tálcával	40.-
Kávékészlet	40.-
Feketekávé készlet színes tálcával	40.-
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	80.-
Főző lábasok tűzálló	6.-
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10.-
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40.-
Függőlámpa csigas felszerelve	60.-
Falitükör színes aranyozással	40.-
Ebédőkészlet sz. aranyozással 6 szem. 300.-	
Ebédőkészlet színes finom minátval 100 részes, teáskészlettel együtt	500.-

Diszműárak, majolika disztárgyak,
valódi cobald diszműárak, terak-
kota figurák, chinaezüst és alpacca
ezüst áruk
legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Árak viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és disz-
mű-áru nagy gyári raktára Nagyvárad,
Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.

Telefon 3-72.

Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

A frontról visszatért
önkéntes Sveicban és Németországban tanult fiatalember megfelelő állást keres. Ajánlatot a kiadóhivatalba.

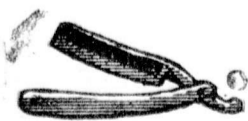
Likőr
és rumkomposztók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognackivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriában, Nagyvárad.

Ne dobja ki pénzét
a ruhákért, mert a kiadónknál beváltruhafejtéssel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Poloskairtó
Moksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák iratására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tavaszi
szepiők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitesszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra átmosós ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Bérbeadó
Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) korcsma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség noszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r.t. nagyváradnál cégnél nyerhető

Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7-50 K. Piaci táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.

Ruhafesték
feltétlenül jó minőség csomagja 50 fillér. kipróbált finomabb minőség 70 fillér.
Viszonteladónak 100 csomag véteinéél 60 százalék engedmény. Kapható a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

Téli karalábét
és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Fiainál. Telefon 15-08.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok kötények, keztyűk, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyáruházában.

Spanyolnátha
járványoknál betegsorbákban *lenyő (borovicska) szobaillat* kitűnő dezinficiáló perme-tező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

Pemete
és hársfamézucorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7-B.

Tyukszemirtő
három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B. sz.

Ruhaszövetek, selymek, bársonyok, szőrmeujdonságok, szőnyeg és fehérműek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

Jogi könyvek
gyűjteményes kiadások, Corpus Juris Hungarici 1900-ig bőrkötésben stb. eladók. Cim a kiadóban.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Bihar megye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér küldöncdíj ellenében kívánságára már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE
Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38. Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamatos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-2-5 l 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Transilvan, Goldeck, üvegenként 30 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likörök, Gyomorerősítők, literenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-VICS IGNÁCZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban

ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezeték-szerelő, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép-, kérekpár-, gramofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelősséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója.

Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Csillárok, 1/2 wattos ivlámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.